

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 20. november 2018
(OR. en)

14481/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0391 (NLE)

ENV 783
MI 857
WTO 301
CHIMIE 75

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	19. november 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 753 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Rotterdami konventsiooni osaliste konverentsil seoses nõuete täitmise tagamise menetlustega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 753 final.

Lisatud: COM(2018) 753 final

Brüssel, 19.11.2018
COM(2018) 753 final

2018/0391 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Rotterdami konventsiooni osaliste konverentsil seoses nõuete täitmise tagamise menetlustega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Rotterdami konventsiooni osaliste konverentsil võetav seisukoht seoses kavandatava ettepanekuga menetlusliku kohta, mis käsitleb menetlusi ja institutsionaalseid mehhanisme nõuete rikkumise kindlakstegemiseks.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rotterdami konventsioon

Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on suurendada ühist vastutust ning soodustada konventsiooniosaliste koostööd ohtlike kemikaalide rahvusvahelises kaubanduses, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda ning aidata kaasa nende kemikaalide keskkonnaohutule kasutamisele. Konventsiooniga kehtestatakse õiguslikult siduvad kohustused eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri rakendamiseks ning kaitstakse riike, eriti arenguriike, kemikaalide soovimatu ekspordi eest tootjariikidest, kehtestades eksportivatele konventsiooniosalistele ekspordikohustused.

Leping jõustus 24. veebruaril 2004.

Euroopa Liit on lepingu¹ osaline.

2.2. Rotterdami konventsiooni osaliste konverents

Konventsiooni artikli 18 kohaselt asutatud konventsiooniosaliste konverents on Rotterdami konventsiooni juhtorgan. Kõnealune organ kohtub tavaliselt iga kahe aasta tagant, et jälgida konventsiooni rakendamist. Samuti hindab konverents talle kemikaalide hindamise komitee poolt arutamiseks esitatud kemikaale.

Vastavalt Rotterdami konventsiooni osaliste konverentsi kodukorra artiklitele 44 ja 45 on igal konventsiooniosalisel üks hääl. Piirkondlikel majandusintegratsiooni organisatsioonidel, nagu EL, on aga nii palju hääli, kui palju nende liikmesriike on käesoleva konventsiooni osalised.

2.3. Konventsiooniosaliste konverentsi kavandatav akt

29. aprillist kuni 10. maini 2019 toimuval konventsiooniosaliste konverentsi üheksandal korralisel istungil kaalutakse täiendava lisa vastuvõtmist. Kõnealuses lisas käsitletakse

¹ 2006/730/EÜ: Nõukogu 25. septembri 2006. aasta otsus teatavate rahvusvaheliselt kaubeldavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiidide suhtes kohaldatavat eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri käsitleva Rotterdami konventsiooni Euroopa Ühenduse nimel sõlmimise kohta; ELT L 299, 28.10.2006, lk 23–25 (ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, NL, PL, PT, SK, SL, FI, SV); ELT L 335M, 13.12.2008, lk 514–519 (MT)

menetlusi ja institutsionaalseid mehhanisme, mille abil tehakse kindlaks nõuete rikkumised (edaspidi „kavandataav akt“). Kavandataav uus lisa sisaldab *mutatis mutandis* sama teksti, mida arutati konventsiooniosaliste seitsmendal ja kaheksandal istungil ning mida toetas enamik konventsiooniosalistest.

Kõnealune lisa kuuluks konventsiooni artikli 22 lõike 2 kohaldamisalasse, millega nähakse ette menetlus „*menetluslikke, teaduslikke, tehnilisi ja haldusküsimusi*“ käsitlevate lisade vastuvõtmiseks. Kavandataav akt tähendab olemasoleva lepingu kohaldamist ega muuda konventsiooni kohaldamisala ega sisu.

Kavandataava akti eesmärk on tõhustada Rotterdami konventsiooni rakendamist, lisades konventsiooni artikliga 17 ette nähtud nõuete rikkumise käsitlemise mehhanismi. Artiklis 17 on sätestatud, et „Konventsiooniosaliste konverents arutab läbi ja kinnitab võimalikult kiiresti korra ja institutsionaalsed mehhanismid käesoleva konventsiooni nõuete rikkumise kindlakstegemiseks ja nende konventsiooniosaliste karistamiseks, kes on nõudeid rikkunud“.

Nõuete rikkumise kindlakstegemine on oluline selleks, et suurendada läbipaistvust ja konventsiooniosaliste valmisolekut täita oma rahvusvahelisi kohustusi. Lisatud ettepanekuga nähakse ette alternatiivne vahend selliste konventsiooniosaliste toetamiseks, kes soovivad kehtestada menetlused nõuete täitmise kontrollimiseks, kasutades konventsiooniosaliste konverentsi eelmistel istungitel juba ette valmistatud teksti. Eesmärk on saada kasu sellest, et on olemas nõuete täitmise tagamist hõlbustav mehhanism, mis aitab kindlaks teha nõuete täitmisega seotud probleeme ja lahendusi ning lõppkokkuvõttes suurendada konventsiooni tõhusust.

Kuigi konventsioonis on selgelt kirjas, et nõuete rikkumisega tegelemiseks vajalikud menetlused ja mehhanismid tuleb arutada läbi ja kinnitada „võimalikult kiiresti“, ei ole 14 aastat pärast konventsiooni jõustumist ning kaheksal sellele järgnenud konventsiooniosaliste konverentsil toimunud läbirääkimisi konventsiooniosalised asjaomaseid menetlusi ja mehhanisme veel vastu võtnud.

Vastavalt lepingu artikli 22 lõikele 1 oleks konventsiooni kavandataav täiendav lisa konventsiooni „lahutamatu osa ja kui ei ole selgesõnaliselt sätestatud teisiti, tähendab viide konventsioonile ühtlasi ka viidet igale selle lisale“. Vastuvõetud lisa jõustumiseks ei ole vajalik, et konventsiooniosalised selle ratifitseeriks. Lisaks sellele võiks vastavalt artikli 22 lõike 3 punktile b iga ettepaneku vastu olev konventsiooniosaline loobuda uue lisa kohaldamisest, mis oleks lahendus ettepaneku vastu hääletavatele riikidele. Seega on kavandataav akt siduv kõigile neile konventsiooniosalistele, kes ei ole loobunud selle kohaldamisest.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Keskkonnapoliitika kujundamise eestvedajana on ELi jaoks oluline kinnitada oma üleilmset kohustust edendada mitmepoolsete keskkonnakokkulepete ja -standardite paremat

rakendamist. 7. juunil 2018 toimunud rahvusvaheliste keskkonnaküsimuste töörühma kohtumisel, kus käsitleti kemikaale, toetasid liikmesriikide delegatsioonid juba selgesõnaliselt ELi nimel ettepanekut luua konventsiooni täiendava lisaga nõuete täitmise tagamise mehhanism.

Lisaks on see algatus kooskõlas Junckeri komisjoni prioriteediga saada rahvusvahelisel tasandil tugevamaks tegijaks, kestliku arengu eesmärkidega (eelkõige eesmärk nr 3 „hea tervis“ ning eesmärk nr 12 „vastutustundlik tarbimine ja tootmine“) ning seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammiga.

Seetõttu peaks liit kavandatavale lisale toetust avaldama ja seda konventsiooniosaliste üheksanda konverentsi eel kaastoetama.

Tuleb kindlaks määrata liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, kuna täiendav lisa on liidule siduv. See seisukoht tuleks kindlaks määrata võimalikult vara, et tagada täiendava lisa kaastoetus.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“².

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Konventsiooniosaliste konverents on lepinguga, s.t teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooniga ettenähtud organ.

Akt, mille konventsiooniosaliste konverents peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Rotterdami konventsiooni artikli 22 lõikega 1.

² Euroopa Liidu Kohtu otsus, 7.10.2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda kokkuleppe institutsioonilist raamistikku. Samuti ei mõjuta see otsustavalt ELi õigusaktide sisu.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaloiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud keskkonnaga. Siiski on Rotterdami konventsiooni alusel kokku lepitud meetmed, millega soovitakse saavutada keskkonnaeesmärki, suurel määral kaubanduslikku laadi.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 192 lõige 1 koostoimes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna konventsiooniosaliste konverentsi aktiga rakendatakse Rotterdami konventsiooni uue menetluslisaga, on asjakohane avaldada kõnealune akt pärast selle vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Rotterdami konventsiooni osaliste konverentsil seoses nõuete täitmise tagamise menetlustega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 ja artikli 207 lõiget 3 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev Rotterdami konventsioon (edaspidi „konventsioon“) sõlmiti liidu nimel nõukogu otsusega 2006/730/EÜ³ ja see jõustus 24. veebruaril 2004.
- (2) Konventsiooni artikli 22 kohaselt võib konventsiooniosaliste konverents vastu võtta konventsiooni täiendavaid lisasid, mis on seotud „menetluslike, teaduslike, tehniliste või haldusküsimustega“.
- (3) 29. aprillist kuni 10. maini 2019 toimuval konventsiooniosaliste konverentsi üheksandal korralisel istungil kaaluvad konventsiooniosalised, kas võtta vastu täiendav menetluslisa, millega kehtestatakse konventsiooni artikliga 17 ette nähtud nõuete rikkumise kindlakstegemise mehhanism.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, kuna täiendav lisa on liidule siduv.
- (5) Liit kinnitab veel kord, et on äärmiselt oluline edendada mitmepoolsete keskkonnakokkulepete ja -standardite paremat rakendamist ning teha selleks üleilmseid jõupingutusi,

³ ELT L 299, 28.10.2006, lk 23–25.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel Rotterdami konventsiooni osaliste eelseisval konverentsil võetav seisukoht on toetada käesolevale otsusele lisatud akti eelnõu (edaspidi „kavandataav akt“) ja/või võimalikke täpsustusi, mille tulemusena võetakse vastu konventsiooni artiklis 17 ette nähtud menetlused ja institutsionaalsed mehhanismid nõuete rikkumise kindlakstegemiseks.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Artikkel 3

Kavandataav õigusakt avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* pärast seda, kui Rotterdami konventsiooni osalised on selle vastu võtnud.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*